

کنگره بین المللی علوم و مهندسی

آلمان - هامبورگ

اسفند ماه 1396

بررسی میزان همسایگی، دلبستگی، هویت و مشارکت های اجتماعی در محله ها؛ نمونه موردی: محله علیقلی آقا و محله ولیعصر اصفهان

ابراهیم سلطانی تیرانی

کارشناسی ارشد مهندسی معماری، دانشگاه پیام نور مرکز بین المللی عسلویه، ایران
Soltaniebrahim33@yahoo.com

چکیده

دلبستگی به محله، یک پیوند عاطفی و نوعی احساس تعلق است که افراد نسبت به محله مسکونی خود دارند. همسایگی نوعی احساس عضویت در یک گروه می باشد که این گروه یا اجتماع حداقل دارای دو عضو می باشد. در هر محله الگوهای فعالیت، جاری می باشند که در این میان فعالیت های هویت بخش به محله اهمیت ویژه ای دارند. مشارکت ها و تعاملات اجتماعی افراد در محله ها باعث هویت دهی به محله می گردند. بین دلبستگی، همسایگی و مشارکت های اجتماعی رابطه ای نهفته است که با کیفیت محله از جنبه های گوناگون در ارتباط می باشد و ایجاد یا عدم ایجاد فرصت های مناسب جهت رشد و توسعه بهینه محله ها را باعث می گردد. این تحقیق بر آن است تا رابطه میان میزان دلبستگی، همسایگی و مشارکت های اجتماعی ساکنین رادر محله های قدیمی و با سابقه و همچنین محله های امروزی و جدیدالاحداث، از طریق سنجش متغیرهای تأثیر گذار، تبیین، و با یکدیگر مقایسه نماید. تحقیق از نوع پیمایشی است که در آن با استفاده از شیوه نمونه گیری، دو محله شاخص شهر اصفهان انتخاب شده و با استفاده از ابزار پرسشنامه، افراد ساکن در محله های انتخابی مورد پیمایش قرار گرفته و محور اصلی پیمایش، سنجش میزان مشارکت آنها در امور مربوط به محله (شرکت در اجتماعات محلی، تمایل به سرمایه گذاری در محله، میزان شناخت همسایه ها و سایر ساکنین، تمایل به مشارکت در مدیریت محله، میزان کمک رسانی و انجام خدمات عام المنفعه و میزان تمایل به شرکت در فعالیت های گروهی ورزشی، فرهنگی، هنری و آموزشی) بوده است. در نهایت میزان دلبستگی و هویت دهی افراد به محله اندازه گیری گردیده و با تحلیل نتایج، برخی از عوامل اصلی تأثیر گذار بر متغیرهای مذکور، شناسایی شده اند. در آخر با استناد به نتایج حاصله، پیشنهاداتی در راستای بهینه سازی برنامه ریزی و طراحی های شهری جدید، ارائه گردیده است.

واژه ها کلیدی: محله، همسایگی، دلبستگی، هویت، مشارکت اجتماعی.

1- مقدمه

هر محله با ویژگی های خاص خود، می تواند نقشی اساسی در چگونگی زندگی ساکنین آن، ایفا نماید. با توجه به کارکرد محله به عنوان مکانی جهت گردهمایی افراد با ویژگی های قومی، نژادی، مذهبی، اقتصادی و اجتماعی متنوع و در نهایت، تجمع این ویژگی ها، هویتی خاص برای یک محله حاصل شده که در بعضی مواقع به واسطه همین هویت خاص، نام آن محله،